

Posudek oponenta

na disertační práci Mgr. Kateřiny Holečkové

"Mimosmluvní závazkové poměry s přeshraničním prvkem"

Předkládaná disertační práce se zabývá pro českého právníka velmi aktuální a praktickou otázkou, která zasahuje do oblasti mezinárodního práva soukromého hmotného i procesního. Mimosmluvní závazkové poměry, při nichž se objevuje přeshraniční prvek a dochází ke kolizi vícero právních řádů, jsou stále častějším jevem v českém nejen podnikatelském prostředí a svou cestu si kleslí i před české soudy. Výklad, porozumění a pochopení pojmů civilní delikt, mimosmluvní závazkové poměry a správná aplikace těch správných pravidel mezinárodního práva soukromého je tak pro praxi stěžejní.

Záměrem práce je zejména podat výklad a chápání pojmu pojmů civilní delikt či mimosmluvní závazkové poměry v kontextu mezinárodního práva soukromého, představení pramenů práva upravujících tuto oblast, včetně komparace vnitrostátní právní úpravy v ČR, Německu a UK i systému unijního a úpravy obsažené v mezinárodních smlouvách. Autorka si rovněž vzala za cíl na pozadí teoretického základu analyzovat praktické aspekty řešení mimosmluvních závazkových vztahů. Cíle vytyčené touto prací byly autorkou splněny a závěr práce přináší odpovědi na otázky, které si autorka na počátku vytyčila.

Z hlediska uspořádání je práce rozdělena do pěti kapitol, které předchází úvodní pasáž a završuje závěrečná část. Na konci práce je uveden seznam použitých zkratk, abstrakt v českém a anglickém jazyce. Do závěru práce autorka rovněž včlenila seznam použité literatury, seznam použité judikatury, jakož i klíčová slova. To vše napomáhá přehlednosti a čtivosti celé práce a významně pomáhá orientaci v jejím textu a v problematice, kterou se práce zabývá.

Úvodní partie práce představuje východiska disertační práce a hypotézy, na nichž staví svou práci, jakož i povahu a důležitost úpravy mimosmluvních závazkových vztahů v rámci mezinárodního práva soukromého. Autorka si rovněž v této pasáži vytyčuje rámec a cíle své disertační práce.

První kapitola pojednává obecně o vymezení pojmu mimosmluvní závazkové vztahy a hraniční určovateli s ohledem právě na vztahy vyplývající z mimosmluvních závazkových poměrů. Autorka tak tyto pojmy definuje za pomoci srovnání konceptu mimosmluvních závazkových vztahů či civilních deliktů zejména v rámci unijní právní úpravy, německé legislativy, právní úpravy české a úpravy podle anglického práva. V dalších kapitolách pak autorka navazuje detailním popisem úpravy mimosmluvních závazkových vztahů s přeshraničním prvkem obsažených v mezinárodních smlouvách, v rámci systému evropského práva a v rámci práva vnitrostátního českého a německého. V samostatné páté kapitole se autorka věnuje praktickým aspektům problematiky, kterou analyzovala v předcházejících kapitolách. Autorka v judikatuře soudů a analyzuje a srovnává aplikaci norem mezinárodního práva soukromého v oblasti mimosmluvních závazkových vztahů zejména s důrazem na oblast nároků z narušení osobnostních práv. Práce ústí v závěr v poslední části, který shrnuje dosažené poznatky a závěry perspektivou předvídatelnosti a právní jistoty a překládá autorčin názor na budoucí vývoj a dopad např. do koncepce a textace revidovaného Nařízení Řím II a úvahy *de lege ferenda*.

Autorka do práce vnáší velmi přínosný komparatistický rozměr. V téměř všech pasážích autorka pracuje velmi dobře s judikaturou, odbornou literaturou, stanovisky generálních advokátů, věnuje se judikatuře českých a zahraničních soudů. Velmi oceňuji, že autorka na problematiku řešenou ať již v odborné literatuře či judikatuře reaguje, předestírá vlastní názor opřený o jasnou argumentaci.

Autorka v úvodních pasážích práce řeší otázku bezdůvodného obohacení a podřazení tohoto institutu do kategorie mimosmluvních závazkových vztahů. Řeší, jak se k tomuto tématu staví např. české soudy a odborná literatura s tím, že někteří přijímají postoj tzv. „chytré horákyně“ tak, že jde o mimosmluvní závazkový vztah podle toho, zda ono bezdůvodné obohacení souvisí se smlouvou či nikoliv. Podobná otázka, zda jde o mimosmluvní či smluvní závazkový vztah, může vznikat také v souvislosti s nárokem z porušení povinnosti řádné péče člena statutárního orgánu, kterou Nejvyšší soud řešil v autorkou zmiňovaném případě sp. zn. 27 Cdo 4352/2017. Nejvyšší soud rovněž v rozsudku citoval judikaturu SDEU, včetně např. rozsudek Soudního dvora ze dne 10. 9. 2015, ve věci C-47/14, Holterman Ferho Exploitatie a další. Zajímalo by mě, zda ve světle právě této citované evropské judikatury a konceptu autonomního evropského výkladu pojmu „zaměstnanec“, který v ní SDEU akceptuje a aplikuje může mít vliv na otázku posouzení ať již rozhodného práva či pravomocného soudu ve věcech nároků z mimosmluvních

závazkových vztahů. Budu ráda, pokud se v rámci obhajoby práce autorka bude věnovat této otázce.

Práce je velmi zdařilá, je napsána kultivovaně, bohatým a pestrým jazykem, s přehledem a znalostí věci, používá bohatě zejména zahraniční literaturu a judikaturu, jakož i praktické příklady a případy. Práce je sama o sobě ucelená a dává čtenáři komplexní výklad o zvolené problematice.

Předloženou disertační práci doporučuji k ústní obhajobě a navrhuji, aby po úspěšné obhajobě byl Mgr. Kateřině Holečkové přiznán titul Ph.D.

JUDr. Lucie Dolanská Bányaiová, Ph.D.

V Praze dne 30.7.2021